

Sygn. akt

III AUa 1460/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **21 maja 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera (spr.) SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **21 maja 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku(...) **w P.**

z udziałem zainteresowanych: **M. B., K. G., R. J., R. L., J. M., J. P., Z. Ś., A. B. i P. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **21 października 2013 r.** sygn. akt **III U 873/12**

I. **o d d a l a apelację,**

II. **zasądza od (...) w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 120 zł (słownie: sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 maja 2014r.

Decyzjami wydanymi w dniu 5 marca 2012r. nr (...) nr (...) nr (...) nr (...) nr (...) nr (...), nr (...) nr (...) nr (...)/Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie art. 83 ust 1 pkt 3 w zw. z art. 18 ust 1, art. 20 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2010r. nr 51, poz. 307 z późn. zm.) i art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164 poz. 1027) stwierdził wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia M. B., P. D., J. P., A. B. R. J., K. G., Z. Ś., R. L., J. M. podlegających ubezpieczeniom jako pracownicy u płatnika składek(...) ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu za okresy wymienione w decyzjach.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych przez upoważnionych pracowników ZUS Oddział w R. u płatnika składek(...), obejmujących okres od stycznia 2008 r. do marca 2011 r., na podstawie dokumentacji finansowo-księgowej ustalono, że w/w płatnik za okres od października 2010r. do marca 2011 r. M. B., za miesiąc marzec 2011 r. P. D., A. B., Z. Ś., za okres od sierpnia 2010 r. do marca 2011 r. J. P., od marca 2010 r. do marca 2011 r. J. M., od stycznia do marca 2011 r. R. J., od października do listopada 2010 r. i w lutym 2011 r. K. G., od kwietnia 2010 r. do października 2010 r. i od grudnia 2010 r. do marca 2011 r. R. L., zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, nieprawidłowo ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

W wskazanych okresach w/w byli oddelegowani do pracy na terytorium N. Z przedłożonych w trakcie czynności kontrolnych materiałów wynika, iż w angażach obowiązujących za okres oddelegowania wynagrodzenie za pracę określono pracownikowi w kwocie netto. Płatnik (...) z własnych środków finansowała za pracownika składki na ubezpieczenia społeczne, składkę na ubezpieczenie zdrowotne oraz podatek, który opłacany był w N.. Ponadto spółka jako podatnik podatku od towarów i usług VAT, wynajmowała kwatery dla pracowników. Ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, przychód netto wypłacony pracownikowi płatnik składek pomniejszał o równowartość dodatku za rozłękę oraz nie pomniejszał o ekwiwalent za pranie odzieży roboczej, a ponadto w miesiącach 2010 r., za pracownika oddelegowanego do pracy na terytorium N. płatnik nie naliczał składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od zakwaterowania oraz świadczeń pieniężnych ponoszonych za pracownika, w postaci składek na ubezpieczenie społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe), składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz podatku (dodatkowo za miesiąc sierpień 2010 r. płatnik składek naliczył składki na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy zainteresowanego R. L. za okres od 17 do 22 sierpnia 2010 r. w kwocie 560,53 zł). Ponadto w okresie od stycznia 2011 r. do marca 2011 r. za pracownika oddelegowanego do pracy na terytorium N. płatnik nie naliczał składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń pieniężnych ponoszonych za pracownika, w postaci składek na ubezpieczenie społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe), składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz podatku, natomiast zakwaterowanie wliczał do podstawy wymiaru składek w kwotach netto wynikających z faktur.

Odwołując się do treści art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazano, że w przypadku, gdy składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz podatek nie finansują z własnych środków pracownicy, tylko pracodawca finansuje to za nich, w myśl art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych jest to dodatkowy przychód pracownika, który zgodnie z art. 18 ust. 1 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Przy ustalaniu

podstawy wymiaru składek mają zastosowanie wyłączenia przychodów, ujęte w § 2 ust. 1 pkt 1-32 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106 z późn. zm.). Organ rentowy odwołał się przy tym do treści § 2 ust. 1 pkt 6, pkt 18, § 3 pkt 3 lit. d rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Ponadto odwołując się do treści art. 81 ust. 1, art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskazano, że w przypadku braku możliwości wliczenia składki w ciężar zaliczki na podatek dochodowy (ponieważ jest on opłacany za granicą), składkę musi sfinansować sam ubezpieczony. Rozbieżności wykazane w trakcie kontroli, zostały zawarte w protokole kontroli z dnia 15.12.2011 r. Wniesione przez płatnika składek zastrzeżenia nie zostały uwzględnione. Do dnia sporządzenia decyzji płatnik składek nie złożył dokumentów korygujących co spowodowało, że Zakład ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu umów o pracę dla pracowników oddelegowanych do pracy na terytorium N.

W odwołaniach od tych decyzji skierowanych do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu (...) wniósł

o ich częściową zmianę i uznanie, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne dla ubezpieczonych nie ulega powiększeniu o wartość świadczenia w naturze, w formie udostępnionego lokalu mieszkalnego, który odwołujący zapewniał ubezpieczonym, ani o wartość kosztów za zbiorowe zakwaterowanie ubezpieczonych za granicą; zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych.

Odwołujący wskazał, że ubezpieczeni w okresach wynikających z decyzji ich dotyczących, wykonywali pracę na terytorium N. na zasadzie oddelegowania. Ubezpieczeni zawarli z odwołującym umowę o pracę w języku polskim oraz angaż w języku polskim i niemieckim, a wynagrodzenie o pracę określono w kwocie netto.

Odwołujący pracownikom oddelegowanym do N. zapewniał miejsca noclegowe w pokojach 1 - 6 osobowych w pensjonacie dla firm budowlanych. Na każdym piętrze znajdowały się łazienki, toalety i kuchnie do wspólnego korzystania. Wskazano, że przepisy o ubezpieczeniu społecznym nie zawierają definicji lokalu mieszkalnego. Taka definicja znajduje się, w art. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokalu. Udostępnienie pracownikom noclegu w kilkusobowym pokoju w pensjonacie, jak miało to miejsce w przypadku pracowników odwołującego, w ocenie odwołującego nie stanowiło zaspokojenia ich potrzeb mieszkalnych. Ponadto definicja zawarta w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 z późn. zm.).

W art. 2 ust. 1 pkt 4 zdanie pierwsze stanowi, że lokalem mieszkalnym jest lokal służący do zaspokajania potrzeb mieszkalnych, a także lokal będący pracownią służący twórcom do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki. Skarżący podkreślił, że zdanie drugie wyraźnie stanowi, że nie są lokalami w rozumieniu ustawy pomieszczenia przeznaczone do krótkotrwałego pobytu osób, w szczególności znajdujące się w budynkach internatu, bursach, pensjonatów, hoteli, domów wypoczynkowych lub w innych budynkach służących do celów turystycznych lub wypoczynkowych. W rezultacie wskazano, że odwołujący nie zapewniał swoim pracownikom lokali mieszkalnych w rozumieniu wyżej wymienionych ustaw, lecz tylko miejsce do spania - zbiorowe zakwaterowanie za granicą - w pensjonatach w pokojach 1-6 osobowych z możliwością wspólnego korzystania na każdym piętrze z łazienki, toalety i kuchni.

Odwołujący wyjaśnił też, że od 1 stycznia 2011 r. zaczął włączać wartość miejsc noclegowych w kwotach netto do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, aby uniknąć ujemnych konsekwencji finansowych w przypadku przeprowadzenia kontroli u odwołującego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedziach na odwołania podtrzymał dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie odwołań, które w ocenie ZUS są bezzasadne.

Wezwani do udziału w sprawie zainteresowani M. B., P. D., J. P., A. B., R. J., K. G., Z. Ś., R. L., J. M. nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy w Przemyślu po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 21 października 2013r., sygn. akt III U 873/12 oddalił wniesione odwołania.

Sąd I instancji wskazał na poczynione w toku postępowania niesporne ustalenia faktyczne dotyczące zatrudnienia zainteresowanych na podstawie umowy o pracę , lub - na podstawie angażu - przeniesienia do pracy za granicą - na terytorium Niemiec , na czas świadczenia pracy w ramach kontraktu , na pełny etat.

W angażach dotyczących pracowników przeniesionych do pracy za granicą wskazano , że prawa i obowiązki pracownika przeniesionego do pracy za granicą wynikają z zasad wynagradzania pracowników (...)

w P. skierowanych do pracy za granicą i kodeksu pracy.

Zarządzeniem Nr 5/2010 Prezesa Zarządu – Dyrektora Generalnego

(...)

w P. z dnia 31 kwietnia 2010 r. ustalono w (...)w P. Regulamin Wynagradzania, a zarządzenie weszło w życie z dniem 1 maja 2010 r. Zgodnie z § 8 Regulaminu pracownikowi przysługują dodatki do wynagrodzenia, w tym świadczenia z tytułu oddelegowania do pracy poza miejsce zamieszkania, zgodnie z zasadami stanowiącymi załącznik nr 3 do Regulaminu.

W załączniku Nr 3 do Regulaminu Wynagradzania ustalono zasady przyznawania dodatkowych świadczeń pracownikom oddelegowanym do pracy poza miejsce zamieszkania. W punkcie 6 przedmiotowego załącznika wskazano tylko, że w razie niezapewnienia bezpłatnego zakwaterowania, pracodawca dokona zwrotu kosztów zakwaterowania w wysokości 150% dodatku za rozłękę.

Następnie zarządzeniem Nr 6/2010 Prezesa Zarządu – Dyrektora Generalnego (...) (...)

(...) w P. z dnia 30 czerwca 2010 r. ustalono w(...)

w P. Regulamin Wynagradzania, którym jednocześnie uchylono w całości Zarządzenie Nr 5/2010, a Zarządzenie przedmiotowe weszło w życie

z dniem 1 lipca 2010 r. Zgodnie z § 8 Regulaminu pracownikowi przysługują dodatki do wynagrodzenia, w tym świadczenia z tytułu oddelegowania do pracy poza miejsce zamieszkania, zgodnie z zasadami stanowiącymi załącznik nr 3 do Regulaminu.

W załączniku Nr 3 do Regulaminu Wynagradzania ustalono zasady przyznawania dodatkowych świadczeń pracownikom oddelegowanym do pracy poza miejsce zamieszkania. W punkcie 6 przedmiotowego załącznika wskazano, że w razie nie zapewnienia bezpłatnego zakwaterowania, pracodawca dokona zwrotu kosztów zakwaterowania w wysokości 150% dodatku za rozłękę.

Ponadto Sąd ustalił, że Oddział (...) w R. zajmuje się delegowaniem pracowników do pracy w N., w zakresie wykonywania instalacji przemysłowych i sanitarnych. Firma posiada Oddział w B.,

który zajmuje się obsługą delegacji pracowników na terenie N. we współpracy z Oddziałem w R. i centralą w P..

Firma opłacała pracownikom oddelegowanym do pracy do N., lokale mieszkalne w budynkach stanowiących hotele robotnicze , którymi zawiadywały agencje na terenie N. wyszukując dla pracowników noclegi , w pobliżu miejsca wykonywania robót. Zazwyczaj były to pomieszczenia jedno lub kilku pokojowe z węzłem sanitarnym wewnątrz lub na zewnątrz na korytarzu. Od tych agencji firma otrzymywała raz w miesiącu faktury zbiorcze za pracowników zatrudnionych na poszczególnych budowach. Na danej budowie zazwyczaj pracowało kilkunastu pracowników i pracodawca wiedział, gdzie dany pracownik jest zakwaterowany.

W lokalach mieszkalnych pracownicy przechowywali również odzież roboczą na zmianę, drobne elektronarzędzia typu wiertarki, szlifierki, spawarki zaś kierownicy budów dokumentację związaną z budową. Większe narzędzia były podnajmowane na miejscu lub przewożone z Polski przechowywane na terenie budów w kontenerach.

W czasie delegacji zainteresowani pracownicy byli przenoszeni z jednego lokalu do drugiego, w razie zmiany miejsca pracy. Firma zawsze знаła nowe miejsce pobytu pracownika w przypadku zmiany miejsca pracy.

Dalej Sąd I instancji ustalił, że w dniach: 26, 27, 31 października 2011 r., 2-4, 23-25, 28-30 listopada 2011 r., 1-2, 5-9, 12-15 grudnia 2011 r. u płatnika składek (...). w P. organ rentowy przeprowadził kontrolę, którą przeprowadzili inspektorzy kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości związane z naliczaniem składek za pracowników delegowanych do N.. Organ rentowy przyjął, że koszty zakwaterowania pracowników zatrudnionych w N. wchodzi do podstawy wymiaru składek .

Przed rozpoczęciem kontroli, tj. od 1 stycznia 2011 r. (...) rozpoczął naliczanie składek pracowników od zakwaterowania, ale w kwotach netto wynikających z faktur, a nie w kwotach brutto, dlatego też za okres od stycznia do marca 2011 r. organ rentowy wyliczył różnicę między kwotami brutto a netto.

Ponadto Sąd ustalił, że w załącznikach do pisma z dnia 12 lipca 2013r., w zakresie spornych kwot podstawy wymiaru składek wynikających z uwzględnienia wartości świadczenia w naturze w formie udostępnienia przez płatnika (pracodawcę) lokalu mieszkalnego ubezpieczonym (pracownikom), organ rentowy opracował zestawienie dla poszczególnych pracowników (zainteresowanych) w poszczególnych miesiącach zatrudnienia, z wyodrębnieniem: kwot podstawy wymiaru składek brutto , przyjętej przez organ rentowy w poszczególnych miesiącach , ze spornymi i niespornymi składnikami; kwot różnicy z podstawą wymiaru składek brutto , przyjętą przez płatnika za te same okresy; kwot spornych kosztów noclegów zawierających się w tej różnicy; kwot wynikających z innych niespornych składników zawierających się w tej różnicy.

Z opracowanego zestawienia wynika, że:

- w przypadku zainteresowanego M. B. zatrudnionego za granicą w okresie od października 2010 r. do marca 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła łącznie 29.225,47 zł; różnica

z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynoszą łącznie 10.065,78 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 5.186,77 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 4.879,01 zł;

- w przypadku zainteresowanego P. D. zatrudnionego za granicą w miesiącu marcu 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła 3.920,86 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 1.320,34 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 579,61 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 740,73 zł;

- w przypadku zainteresowanego J. P. zatrudnionego za granicą w okresie od sierpnia 2010 r. do marca 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła łącznie 38.535,54 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 13.166,09 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 6.493,65 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 6.672,44 zł;

- w przypadku zainteresowanego A. B. zatrudnionego za granicą w miesiącu marcu 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła 3.920,86 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 1.320,34 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 579,61 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 740,73 zł;

- w przypadku zainteresowanego R. J. zatrudnionego za granicą w okresie od stycznia 2011 r. do marca 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła łącznie 15.078,54 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 4.696,54 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 2.568,8 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 2.127,74 zł;

- w przypadku zainteresowanego K. G. zatrudnionego za granicą w okresie od października 2010 r. do listopada 2010 r. i w lutym 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła łącznie 11.888,48 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 4.576,38 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 2.292,19 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 2.284,19 zł;

- w przypadku zainteresowanego Z. Ś. zatrudnionego za granicą w miesiącu marcu 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła 3.920,86 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 1.320,34 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 579,61 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 740,73 zł;

- w przypadku zainteresowanego R. L. zatrudnionego za granicą w okresie od kwietnia 2010 r. do października 2010 r. i od grudnia 2010 r. do marca 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła łącznie 42.858,13 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 13.466,93 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 6.954,44 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 6.512,49 zł;

- w przypadku zainteresowanego J. M. zatrudnionego za granicą

w okresie od marca 2010 r. do marca 2011 r. podstawa wymiaru ustalona przez organ rentowy w wyniku kontroli wyniosła łącznie 58.345,39 zł; różnica z podstawą wymiaru ustaloną przez płatnika wynosi łącznie 20.261,47 zł; sporne koszty noclegów zawierających się w tej różnicy wynoszą łącznie 9.829,72 zł; pozostałe składniki zawierające się w tej różnicy wynoszą łącznie 10.431,75 zł.

W ocenie Sądu warunki mieszkaniowe pracowników delegowanych do pracy na terytorium N. odpowiadały warunkom w hotelach robotniczych. Zdaniem Sądu nie może budzić wątpliwości, że zamieszkiwanie w hotelu wiąże się z tym, że w pokoju przechowywane są walizki czy odzież. Tym samym samo przechowywanie odzieży roboczej w pokoju przez pracowników, nie może być uznane za uciążliwe i odbiegające od standardów zamieszkiwania w hotelu. Powołani w sprawie świadkowie wskazywali, że w pomieszczeniach mieszkalnych były przechowywane drobne narzędzia, elektronarzędzia, czy też dokumentacja związana z budową, co w ocenie Sądu również nie może być uznane za szczególnie uciążliwe dla pracowników, utrudniające im odpoczynek. Ponadto odnosząc się do kwestii wykonywania czynności administracyjnych w lokalu mieszkalnym przez kierownika budowy, w ocenie Sądu również nie można uznać, iż powodowało to szczególne utrudnienie dla lokatorów, na co wskazywał świadek E. M.. Doświadczenie życiowe, a także warunki panujące na rynku pracy, wymuszają niejednokrotnie na pracownikach konieczność pracy w domach, gdzie zamieszkują wraz z rodzinami, dziećmi, a zatem również gra telewizor, radio, świeci się światło i nie można uznać, iż wykonywanie czynności zawodowych w domu jest szczególnie uciążliwe dla rodziny pracownika, jak również przebywanie w domu innych członków rodziny jest szczególnie uciążliwe dla wykonującego czynności zawodowe w domu pracownika.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania przesłuchanego w sprawie w charakterze strony M. O.. Wskazywał on w szczególności, jak wyglądało zakwaterowanie pracowników delegowanych do pracy za granicą, a jego zeznania w tym zakresie pokrywały się z zeznaniami przesłuchanych w sprawie świadków S. K., E. M. i A. W..

W ocenie Sądu istotnym jest fakt, że były to miejsca noclegowe w budynkach stanowiących hotele robotnicze, niektóre były budynkami mieszkalnymi, a zatem warunki mieszkaniowe odpowiadały warunkom panującym w takich hotelach robotniczych.

W ocenie Sądu pojęcie lokalu mieszkalnego nie jest tożsame z pojęciem mieszkania. Warunki mieszkaniowe pracowników delegowanych do pracy na terytorium N. odpowiadały warunkom w hotelach robotniczych, na co wskazywał chociażby świadek E. M.. Zdaniem Sądu należy uznać, iż udostępnienie lokalu mieszkalnego, polega na zapewnieniu pracownikowi oddelegowanemu do pracy za granicę lokalu, w którym będzie zamieszkiwał w trakcie realizacji kontraktu, z możliwością wypoczynku i noclegu po zakończonej pracy. Pracodawca nie wykazał, aby kiedykolwiek pracownicy realizujący kontrakty zagraniczne byli zakwaterowani w lokalach, nieprzystosowanych do zakwaterowania w nich osób, w lokalach niespełniających podstawowych standardów zakwaterowania pracowników.

W ocenie Sądu Okręgowego istotą sporu w przedmiotowej sprawie była kwestia ujęcia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne zainteresowanych pracowników, wartości przychodu z tytułu świadczenia w naturze w formie udostępnienia przez pracodawcę (płatnika) lokali mieszkalnych pracownikom w czasie wykonywania pracy za granicą w ramach delegowania.

Nie budzi wątpliwości w sprawie, iż zainteresowani M. B., P. D., J. P., A. B., R. J., K. G., Z. Ś., R. L., J. M. w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach byli pracownikami płatnika składek(...) z siedzibą

w P., którzy byli oddelegowywani do pracy na terytorium N. jako robotnicy budowlani, za wynagrodzeniem ustalonym w euro.

Sąd podkreślił, przytaczając treść przepisu art. 14 ust. 1 lit. a Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. U. UE. L. 71/149/2 ze zmianami) obo wiążącego do dnia 1 maja 2010 r. a rt. 13 ust. 2 lit. a) , że pracownik najemny zatrudniony na terytorium Państwa Członkowskiego przez przedsiębiorstwo,

w którym jest zwykle zatrudniony i przez które został skierowany do wykonywania pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego , podlega nadal ustawodawstwu pierwszego Państwa Członkowskiego, pod warunkiem, że przewidywany okres wykonywania tej pracy nie przekracza dwunastu miesięcy i że nie został on skierowany w miejsce innej osoby, której okres skierowania upłynął.

Nadto zgodnie z dyspozycją art. 14 ust. 1 lit. a Rozporządzenia Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. zmieniającego i uaktualniającego rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie oraz rozporządzenie (EWG) nr 574/72 w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 (Dz. U. UE. L. 1997.28.1) art. 13 ust. 2 lit. a) stosuje się

z uwzględnieniem następujących wyjątków i sytuacji szczególnych: pracownik najemny zatrudniony na terytorium Państwa Członkowskiego przez przedsiębiorstwo, w którym jest zwykle zatrudniony i przez które został skierowany do wykonywania pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego , podlega nadal ustawodawstwu pierwszego Państwa Członkowskiego, pod warunkiem,

że przewidywany okres wykonywania tej pracy nie przekracza dwunastu miesięcy i że nie został on skierowany w miejsce innej osoby, której okres skierowania upłynął.

Na podstawie powyższych dyspozycji Sąd uznał, iż zainteresowani

w spornych okresach podlegali ustawodawstwu polskiemu, a tym samym

do ustalania wysokości podstawy wymiaru składek należy stosować przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego udostępnienie pracownikom lokalu mieszkalnego przez wnioskodawcę stanowi nieodpłatne świadczenie, którego wartość jest przychodem ze stosunku pracy (świadczeniem pieniężnym ponoszonym za pracownika). Nie ulega bowiem wątpliwości, że świadczenie to spełnia definicję przychodu wskazaną w art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Sąd wskazał, że powinnością odwołującej się Spółki było obliczenie, potrącenie, rozliczenie i opłacenie składek należnych od wszystkich przychodów zainteresowanych, w tym od wartości udzielonych im świadczeń w naturze ,

w postaci kosztów zakwaterowania za granicą. Prawidłowe wykonanie tego obowiązku nie było możliwe bez prowadzenia dokumentacji odnoszącej się do ewidencji kosztów ponoszonych przez pracodawcę z tego tytułu , wobec każdego pracownika , w rozliczeniu miesięcznym. Skoro obowiązek ewidencjonowania w taki sposób kosztów zakwaterowania , wynika wprost ze wskazanych wyżej przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to jego niedopełnienie

nie może działać na korzyść odwołującej się Spółki w tym sensie, że zostanie zwolniona z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia pracowników, od kwoty wartości pieniężnej tych świadczeń w naturze. Sąd podkreślił, że w sytuacji, gdy Spółka z powodu niedopełnienia ciążącego na niej obowiązku nie przedstawiła organowi rentowemu wykazów odzwierciedlających wartość świadczeń udzielonych faktycznie poszczególnym pracownikom, jedyną podstawą umożliwiającą organowi rentowemu wyliczenie należności składkowych z tego tytułu było wyliczenie wartości tych świadczeń, w taki sposób, jak to uczynił Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Nie może budzić wątpliwości, że jak wskazywał w trakcie przesłuchania M. O., na danej budowie zazwyczaj pracowało kilkunastu pracowników, a pracodawca wiedział, gdzie dany pracownik jest zakwaterowany, a także przez jaki okres czasu. Ponadto, jak wskazywał świadek S. K., firma zawsze zna nowe miejsce pobytu pracownika, w przypadku zmiany miejsca pracy.

Zdaniem Sądu odwołująca się w trakcie prowadzonego w sprawie postępowania dowodowego nie wykazała, że faktycznie poniosła inne koszty w stosunku do poszczególnych zainteresowanych, niż te, które zostały przyjęte na podstawie jej własnych wyliczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w oparciu o faktury będące w posiadaniu płatnika, a dotyczące należności za wynajem kwater, a tym samym wyliczenia te i ustalenia nie budzą wątpliwości Sądu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał odwołania za nieuzasadnione.

W podstawie prawnej Sąd powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie przepisów art. 98, art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r. Nr 490), mając na uwadze, iż w sprawie występowało 9 zainteresowanych, stawkę minimalną odnoszącą się do jednego zainteresowanego Sąd pomnożył dziewięciokrotnie.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w szczególności:

1. art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9, art. 83 ust. 1 pkt 3 i art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przy zastosowaniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych- poprzez przyjęcie, że opłacone przez wnioskodawcę koszty noclegów zainteresowanych pracowników, stanowią u nich przychód z tytułu nieodpłatnych świadczeń, podczas gdy koszty tych noclegów są bezpośrednio związane z czynnościami służbowymi wykonywanymi przez pracowników i nie mogą być uznane za świadczenia za ich rzecz i nie powodują po ich stronie przychodu, a tym samym nie są przychodem stanowiącym podstawę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

2. art. 233 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia dowodów i ustalenie, że wnioskodawca zapewnił zainteresowanym lokale mieszkalne, a nie miejsca noclegowe oraz, że należności za wynajem kwater ujęte w wyliczeniu nie budzą wątpliwości,

3. § 3 pkt 3 lit. d rozporządzenia MPiPS z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe poprzez

przyjęcie, że przepis ten stanowi podstawę do ustalenia wartości świadczenia w naturze w postaci udostępnienia miejsc noclegowych,

4. naruszenie art. 12 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zw. z § 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru skła dek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe poprzez błędne przyjęcie, że wartość miejsc noclegowych może być w dowolny sposób oszacowana i doliczona do przychodów uzyskiwanych przez zainteresowanych podczas pracy za granicą.

Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę zaskarżonych decyzji przez wyłączenie z miesięcznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników wnioskodawcy kwot stanowiących koszt zakwaterowania tych pracowników za granicą za okresy objęte decyzjami ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzających go decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu w R..

W obszernym uzasadnieniu apelacji, wnioskodawca nawiązując do argumentacji zawartej w odwołaniu, ponownie podkreślił, iż standard udostępnianych pomieszczeń nie odpowiada definicjom lokali mieszkalnych zawartych w art. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994r. o własności lokali oraz art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów mieszkaniowych.

W odpowiedzi na apelację pozwany organ rentowy wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje :

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu, zaskarżony wyrok jest bowiem orzeczeniem trafnym i odpowiadającym prawu.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną dokonaną przez Sąd I instancji .

Istotą sporu w niniejszej sprawie było rozstrzygnięcie , czy płatnik składek w czasookresach wskazanych w poszczególnych decyzjach dotyczących zainteresowanych , winien uwzględnić w podstawie wymiaru składek , wartość świadczenia w naturze w formie zakwaterowania pracownika za granicą na koszt pracodawcy .

Zatem czy wartość pieniężna powyższego świadczenia w naturze jest przycho dem danego pracownika w rozumieniu art. 12 ustawy o podatku dochodowym , który płatnik składek winien uwzględnić przy obliczaniu składek wg. zasad wynikających z przepisów ustawy systemowej .

Przypomnieć należy , że zainteresowani świadczyli swoją pracę w ramach delegacji na terenie N. . Rozważając sporną kwestię należy mieć zatem również na uwadze , przepisy dotyczące stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych , przemieszczających się we wspólnocie . Uzupełniając wywody Sądu I instancji w tym zakresie należy stwierdzić , że z uwagi na czasokres ujęty w zaskarżonych decyzjach w sprawie należy mieć na uwadze zarówno obowiązujące do dnia 30.04.2010 r. przepisy rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14.06.1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych... oraz przepisy rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21.03.1972 r.

w sprawie wykonywania rozporządzenia nr 1408/71... jak i obowiązujące od dnia 1.05.2010 r. przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 z dnia 16.09.2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 .

Zgodnie z powyższymi przepisami pracownik migrujący może podlegać ubezpieczeniom tylko w jednym państwie członkowskim , przy czym pracownicy delegowani , przy spełnieniu określonych warunków pozostają ubezpieczeni w państwie , z którego zostali wysłani .

W przypadku osób zainteresowanych w niniejszej sprawie podlegali oni w spornych okresach ustawodawstwu polskiemu jak słusznie przyjął Sąd I instancji . Konsekwencją powyższego jest stwierdzenie , iż do ustalania wysokości podstawy wymiaru składek , pracodawca będący płatnikiem składek , winien stosować reguły określone w przepisach ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych .

Te zaś w art. 4 ust 9 w zakresie pojęcia „przychodu” odsyłają do przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych .

Kwestię tę reguluje art. 12 ust 1 powyższej ustawy traktujący jako przychody , wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w na turze , bądź ich ekwiwalenty bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń .

Sąd Apelacyjny podziela , bez konieczności ich powtarzania , wywody Sądu Okręgowego , iż przez udostępnienie lokalu mieszkalnego należy rozumieć zapewnienie pracownikowi oddelegowanemu do pracy za granicą , lokalu w którym będzie zamieszkiwał w trakcie lokalizacji zatrudnienia z możliwością wypoczynku i noclegu , jak miało miejsce w niniejszej sprawie . Takie zaś świadczenie pieniężne ponoszone za pracownika jest niewątpliwie jego przychodem ze stosunku pracy , który winien być uwzględniony w podstawie wymiaru składek jak słusznie przyjął Sąd I instancji . Zauważyć należy , że podobne stanowisko dotyczące tak rozumianego „przychodu” zajmował już wielokrotnie tut. Sąd Apelacyjny m.in.

w sprawach o sygn. III AUa 912/09 , sygn. III AUa 295/11 , sygn. III AUa 801/12 , takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.09.2012 r. sygn.

II UK 45/12 jak również następnie Sąd Apelacyjny w Poznaniu w sprawie III AUa 1332/12 wyrok z dnia 24.04.2013 r. Stąd też zarzuty apelacji w tym zakresie należy uznać za nieuzasadnione .

Odnosząc się do zarzutu szacunkowego wyliczenia wartości zakwaterowania każdego pracownika , należy powtórzyć za Sądem Okręgowym , że zgodnie z art. 46 ust 1 ustawy systemowej to na płatniku spoczywa obowiązek obliczania , potrącania z dochodów ubezpieczonych , rozliczania oraz opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy wg. zasad wynikających z przepisów ustawy . Powyższe przekłada się na konieczność prowadzenia dokumentacji dotyczącej ponoszonych kosztów , w tym również zakwaterowania pracownika w poszczególnych miesiącach . Jak wynika z ustaleń Sądu Okręgowego pracodawca dokumentacji w tym zakresie nie prowadził . W konsekwencji apelujący w złożonym środku zaskarżenia nie podniósł argumentów , popartych stosowną dokumentacją księgową , dotyczących błędnego matematycznego wyliczenia wartości zakwaterowania poszczególnych pracowników , w spornych okresach . Stąd też brak podstaw aby ustalić ponoszone przez pracodawcę koszty zakwaterowania w sposób inny , aniżeli szacunkowy przyjęty przez organ rentowy , a w szczególności aby jak domagał się skarżący obniżyć wartość zakwaterowania o koszty przechowywania odzieży roboczej , drobnych narzędzi czy miejsca przeznaczonego do pracy administracyjnej kierownika lub brygadzysty . Skarżący nie wykazał bowiem , iż wynajmował w tym celu określone powierzchnie i ponosił z tego tytułu określone , udokumentowane koszty o które należałoby zmniejszyć wartość zakwaterowania . Z tego też względu Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu

Okręgowego , iż odwołujący nie wykazał , że faktycznie poniósł inne koszty w stosunku do poszczególnych zainteresowanych , niż te które zostały przyjęte do podstawy wymiaru składek . Nie bez znaczenia jest również , okoliczność co słusznie zauważył Sąd Okręgowy , że przyjęte przez ZUS podstawy wymiaru składek ustalone zostały na podstawie wyliczenia sporządzonego przez samego płatnika .

Z tych wszystkich wyżej naprowadzonych przyczyn apelacja wnioskodawcy nie mogła odnieść pożądanego skutku podlegając przez Sąd Apelacyjny oddaleniu po myśli art. 385 kpc . orzeczenie o kosztach znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 kpc . w związku z § 12 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu .